

А.В. Голованов, С.П. Скородід

Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, Київ

ОБҐРУНТУВАННЯ ПОКАЗНИКА ОЦІНЮВАННЯ ВАРІАНТІВ РОЗПОДІЛУ СИЛ І ЗАСОБІВ ЗА НАПРЯМКАМИ У СМУЗІ ОБОРОНИ

У статті обґрунтовано показник оцінювання варіантів раціонального розподілу сил і засобів своїх військ за напрямками у смузі оборони оперативно-тактичного угруповання військ, наведено деякі міркування щодо його змісту, розрахунку значення показника та подальшого використання в інтересах оцінювання варіантів способу ведення оборонної операції. Як показник оцінювання варіантів розподілу сил і засобів за напрямками у смузі оборони оперативно-тактичного угруповання військ обрано ймовірність утримання всієї смуги оборони або утримання смуги оборони на напрямку зосередження основних зусиль. Величина показника залежить від успішності ведення оборони на напрямку зосередження основних зусиль та іншому напрямку. Ймовірність успішності утримання смуги оборони на кожному із визначених напрямків може бути визначена через початкове якісне співвідношення сил і засобів сторін та коефіцієнт ступеня фортифікаційного обладнання смуги оборони на цьому напрямку.

Ключові слова: спосіб ведення оборонної операції, напрямок зосередження основних зусиль, інший напрямок, угруповання військ, ймовірність успіху, показник оцінювання.

Вступ

Постановка проблеми. Планування оборонної операції завжди супроводжується вирішенням завдання щодо розподілу ресурсів за завданнями, напрямками, днями (етапами) операції. До одного із таких завдань, які мають місце під час оперативного планування оборонної операції оперативно-тактичного угруповання військ (далі – ОТУВ), можна віднести розподіл сил і засобів за напрямками у смузі оборони. При цьому під час планування оборонної операції ОТУВ у призначеній старшим начальником смузі оборони зазвичай визначають два напрямки: зосередження основних зусиль (НЗОЗ) та інший (ІН). На кожному із них на підставі прогнозування ймовірних дій противника створюють відповідні угруповання військ: головне та інше. В окремих випадках для ведення оборонної операції також можливе створення й інших угруповань, зокрема контрударного, угруповання для оборони морського узбережжя, які призначені для виконання окремих оперативних завдань. У статті будуть розглянуті лише головне та інше угруповання.

У процесі вироблення замислу оборонної операції розробляють варіанти способу її ведення, для кожного з яких визначають угруповання військ в оперативній побудові, що фактично є варіантами розподілу сил і засобів своїх військ за напрямками у смузі оборони. При цьому кожен із варіантів характеризується відповідними значеннями очікуваних початкових співвідношень сил і засобів сторін на НЗОЗ та ІН, іншими словами – значеннями початкової переваги однієї зі сторін на відповідному напрямку. Очевидно, що від того, яким чином буде здійс-

нено розподіл своїх сил і засобів, буде залежати успіх оборонної операції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх публікацій [1–3] показує, що на сьогодні завдання розподілу сил і засобів своїх військ в операціях вирішують, спираючись на дещо застарілі підходи та методики, які передбачають попарне порівняння аналогічного озброєння своїх військ та військ противника: танків, бойових броньованих машин, артилерії, протитанкових засобів, пускових установок ракет та ін. У раніше проведених дослідженнях [4–7] питання раціонального розподілу сил і засобів за напрямками дій розглянуті в загальному вигляді на фоні досліджень, які стосуються виконання заходів, що визначають результат воєнних дій у цілому. Для цього використано показник, що характеризує ступінь досягнення потрібного співвідношення бойових потенціалів протидіючих сторін [4], співвідношення математичних сподівань величини відносних втрат наших військ і противника на кінець ведення воєнних дій [5, 6] та ступінь виконання визначеного завдання [7]. Запропоновані в [4–7] методики дають змогу обґрунтувати склад угруповання військ, створюваного на одному небезпечному напрямку, а також визначити початковий стан і стан, якого планують досягти на кінець прогнозованого періоду, можливість проведення додаткових заходів підготовки та ресурсного забезпечення для досягнення необхідного результату.

Разом з тим у зазначених працях не розглянуто підходи до порівняння та оцінювання варіантів розподілу сил і засобів за визначеними у смузі оборони напрямками, тому потрібно розробити методику

раціонального розподілу сил і засобів своїх військ за напрямками у смузі оборони ОТУВ. Першим кроком у вирішенні цього завдання є обґрунтування відповідного показника оцінювання.

Мета статті – це обґрунтування доцільності використання показника оцінювання варіантів розподілу сил і засобів за напрямками у смузі оборони ОТУВ.

Виклад основного матеріалу

Вибір показників ефективності є досить відповідальним моментом. Коли йдеться про ефективність оборонної операції, то насамперед мають на увазі здатність здобути перемогу і тим самим успішно досягти поставленої мети [8]. Для детермінованого процесу таке досягнення залежить тільки від початкових умов, а результат операції характеризується якісним показником, який набуває значень “перемога” чи “поразка”.

Насправді ж процес збройної боротьби є стохастичним [8, 9], тому поняття перемоги (або успіху) в операції як мети функціонування системи може набувати кількох можливих значень, від часткового успіху на окремому напрямку, забезпеченого виконанням одного чи кількох оперативних (бойових) завдань, до рішучої перемоги (повного успіху), що характеризується остаточною поразкою військ противника. Досягнення будь-якого з можливих результатів означає, що перемозі притаманна лише якась ймовірність появи, і чим більше значення показника ефективності, тим вища ймовірність досягнення необхідного ступеня успіху.

Успіх – це подія не проста. Від початку поняття “успіх” позначало виключно загальний результат, наслідок, конклюденцію або ефект дій. Згодом цим словом описували тільки досягнення чи можливий (вирішальний) хід подій. Надалі для позначення “успіху” використовували поняття “перемога”. На сьогодні успіх розуміють як позитивний результат діяльності, факт вищого досягнення поставленої мети або сприятливий результат у воєнній операції [10].

Не викликає сумніву, що поняття “успіх” слід належним чином сформулювати. Наприклад, результати ведення оборонної операції, у ході якої противника вдалося зупинити безпосередньо перед переднім краєм оборони або після вклинення, а потім проведенням контрудару (контратаки) знищити та відновити положення по передньому краю оборони, прийнято вважати успішними. Коли противник вклинився, але не оволодів першим оборонним рубежем і навіть не відновлено положення по передньому краю оборони, результатом оборонної операції є зупинення противника у межах першого рубежу, що теж не можна вважати випадком невдалого ведення оборонної операції. Однак у цьому разі до-

сягнуто меншого ступеня успіху і, як наслідок, різного ступеня досягнення основної мети.

В [11] метою оборони запропоновано вважати відбиття наступу противника, під яким розуміється зупинення противника внаслідок завдання йому критичних втрат під час утримання смуги оборони. Зважаючи на це, необхідною умовою досягнення успіху операції має бути утримання смуги оборони. Якщо слово “утримати” розуміти в основному його значенні, то словосполучення “утримати смугу оборони” означає “перешкоджати просуванню противника вперед, уповільнити його темп наступу або зупинити зовсім”.

Вирішенню завдання з утримання смуги оборони передують вироблення замислу операції, в якому визначають угруповання військ у відповідній оперативній побудові. Угруповання військ на визначених їм напрямках мають утримувати смугу оборони у протистоянні із противником, наступ якого очікується на цих напрямках. Саме тому кожному варіанту побудови угруповань військ на етапі планування оборонної операції відповідають значення очікуваних співвідношень сил і засобів сторін на НЗОЗ та ІН, а кінцевим результатом дій угруповань своїх військ будуть події, яким відповідатимуть стани, що характеризуються утриманням або втратою відповідного напрямку у смузі оборони.

Ймовірність успішності утримання смуги оборони на визначеному напрямку, P_0 , може бути визначена через початкове якісне співвідношення сил і засобів сторін c та коефіцієнт ступеня фортифікаційного обладнання смуги оборони на цьому напрямку g за залежністю [12]:

$$P_0 = e^{-0,374cr} . \quad (1)$$

Після визначення ймовірності успіху на окремому напрямку у смузі оборони розглянемо ймовірність успішності проведення оборонної операції в цілому в усій смузі. З наведеного вище видно, що успіх операції в цілому можна розглядати як складну подію, що об'єднує елементарні події, які характеризують успішність дій на визначених напрямках у смузі оборони (табл. 1). Зазначені у табл. 1 кінцеві події становлять повну групу подій, тому вони є несумісними. Ймовірності настання кінцевих подій було визначено із використанням теореми про добуток ймовірностей, у яких припущено незалежність елементарних подій, з яких складаються кінцеві події. Ймовірності p_1 та p_2 між собою пов'язані таким чином, що у разі зростання значення однієї, значення іншої зменшується. Висновки, наведені у восьмому стовпці табл. 1, були зроблені на основі міркувань, що головною метою оборони є необхідність відбиття наступу противника, тобто недопущення

Таблиця 1

Характеристика кінцевих подій внаслідок ведення оборонної операції у смузі оборони, де визначено два напрямки (зосередження основних зусиль та інший)

№ кінцевої події	Мета реалізації кінцевої події	Характеристика елементарних подій, з яких складаються кінцеві події				Ймовірність настання кінцевої події	Висновок щодо відповідності мети кінцевої події головної меті оборони	Можливий результат максимізації ймовірності настання кінцевої події	Висновок щодо відповідності мети кінцевої події принципу рішення зосередження зусиль на обраному напрямку
		на НЗОЗ	ймовірність настання результату	на ІП	ймовірність настання результату				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Утримання всієї смуги оборони	Успіх	p_1	Успіх	p_2	$P_1^* = p_1 p_2$	Відповідає	Недостатнє зосередження зусиль на НЗОЗ	Не відповідає
2.	Утримання смуги оборони лише на НЗОЗ	Успіх	p_1	Неуспіх	$1 - p_2$	$P_2^* = p_1(1 - p_2)$	Частково відповідає	Надмірне зосередження зусиль на НЗОЗ	Частково відповідає
3.	Утримання смуги оборони лише на ІП	Неуспіх	$1 - p_1$	Успіх	p_2	$P_3^* = (1 - p_1)p_2$	Частково відповідає	Зосередження зусиль лише на ІП, що щонайменше не відповідає замислу старшого начальника	Не відповідає
4.	Втрата всієї смуги оборони	Неуспіх	$1 - p_1$	Неуспіх	$1 - p_2$	$P_4^* = (1 - p_1)(1 - p_2)$	Не відповідає	Суперечність із здоровим глуздом	Не відповідає

прориву смуги оборони або зупинення противника на обох напрямках, визначених у смузі оборони Висновки, наведені в десятому стовпці табл. 1, були зроблені на підставі визначення можливих результатів максимізації ймовірності настання кінцевої події (дев'ятий стовпець табл. 1).

Для оцінювання успішності ведення оборонної операції в цілому можна використовувати показники, що характеризуються ймовірностями настання кінцевих подій. Проте аналіз змісту кінцевих подій наведених у табл. 1, показує, що ймовірність настання будь-якої з чотирьох кінцевих подій не може бути обрана як показник успішності ведення операції в цілому. Це зумовлено тим, що мета кожної із зазначених кінцевих подій не відповідає, чи відповідає не у повному обсязі, або головній меті оборони, або принципу воєнного мистецтва, що характеризується рішучим зосередженням зусиль на обраному напрямку, або обом цим чинникам.

Разом з тим саме кінцеві події характеризують ступінь успішності проведення оборонної операції, тому через ймовірності цих подій слід визначати показник успішності проведення оборонної операції в цілому в усій смузі оборони.

Аналіз даних табл. 1 дає підстави зробити висновки, що під час вибору показника, більше значення якого має відповідати більшому значенню успіху проведення операції в цілому в усій смузі оборони, доцільно оперувати з кінцевими подіями 1 і 2. Розглянемо суму цих подій та суму ймовірностей настання цих подій. Оскільки події 1 і 2 несумісні, то їх сума буде подією, яку можна назвати “утриманням всієї смуги оборони або утриманням смуги оборони лише на НЗОЗ”:

$$P = p_1 p_2 + p_1(1 - p_2). \quad (2)$$

Спростивши вираз, отримаємо:

$$P = p_1. \quad (3)$$

Вираз (3) свідчить про незалежність суми ймовірностей подій 1 і 2 від значення p_2 . З огляду на це можна уточнити назву події, яка є сумою першої та другої кінцевих подій, і сформулювати назву як “утримання смуги оборони на НЗОЗ”. Зазначимо, що ця назва відрізняється від назви кінцевої події 2 відсутністю слова “лише”.

Із зазначеного вище можемо припустити, що подія “утримання смуги оборони на НЗОЗ” не залежить від значення p_2 , і відповідно, від успішності ведення оборони на ІН. Тоді для урахування успішності ведення оборони на ІН може бути використана ймовірність настання кінцевої події P_1^* . У такому разі як показник успішності проведення оборонної операції в цілому в усій смузі оборони доцільно обрати ймовірність настання події, яка складається з двох сумісних подій: “утримання всієї смуги оборони або утримання смуги оборони на НЗОЗ”

$$P = P_1^* + p_1. \quad (4)$$

Тоді враховуючи (2–3) ймовірність її настання можна обчислити за формулою:

$$P_y = p_1 p_2 + p_1 - p_1^2 p_2, \quad (5)$$

де P_y – ймовірність утримання всієї смуги оборони або утримання смуги оборони на НЗОЗ.

Запропонований показник, який характеризує успішність проведення оборонної операції в цілому в усій смузі оборони, відповідає головній меті оборони та враховує принцип рішучого зосередження зусиль на обраному напрямку. Зазначений показник є репрезентативним і може бути використаний для оцінювання варіантів розподілу сил і засобів за напрямками у смузі оборони.

Висновки

Таким чином, у статті обґрунтовано показник, який дозволяє проводити оцінювання варіантів розподілу сил і засобів за напрямками у смузі оборони ОТУВ.

Цей показник можна використовувати для оцінювання успішності проведення оборонної операції на підставі очікуваних результатів ведення операції створеними угрупованнями на визначених напрямках у смузі оборони оперативно-тактичного або тактичного угруповання військ.

Перспективним напрямом подальших досліджень може бути розроблення методики, що даватиме змогу оцінювати раціональність розподілу зусиль у смузі оборони.

Список літератури

1. Російсько-український військовий конфлікт 2014 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Російсько_український_військовий_конфлікт_2014_року/ (дата звернення: 04.03.2019 р.)
2. Аналіз бойових дій в районі Іловайська після вторгнення російських військ 24-29 серпня 2014 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/news/2015/10/19/analiz-illovausk--14354/> (дата звернення: 04.03.2019 р.)
3. Аналіз бойових дій на сході України в ході зимової кампанії 2014–2015 років. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/news/2015/12/23/analiz-bojovih-dij-na-shodi-ukraini-v-hodi-zimovoi-kampanii-2014%E2%80%932015-rokiv--16785/>(дата звернення: 04.03.2019 р.)
4. Методичний підхід до обґрунтування параметрів обрису Збройних Сил / О.М. Загорка, А.А. Корецький,

А.К. Павліковський, І.О. Загорка // Зб. наук. праць ЦВСД НУОУ ім. І. Черняхівського. – 2018. – Вип. 1(5). – С. 19-27.

5. Можаровський В.М. Основні положення методики визначення варіанта (способу) бойових дій та складу угруповання військ (сил) для відбиття агресії / В.М. Можаровський, О.М. Загорка // Наука і оборона. – 2011. – Вип. 1. – С. 3-6.

6. Щербаков Е.С. Распределение войск по направлениям в условиях неопределенности в оценке сил противника / Е.С. Щербаков // Военная мысль. – 1987. – Вип. 10. – С. 58-63.

7. Бегларян С.Г. К оценке соотношения сил / С.Г. Бегларян, В.Н. Зимин // Военная мысль. – 1991. – Вип. 5. – С. 45-51.

8. Тараканов К.В. Математика и вооруженная борьба / К.В. Тараканов. – М.: Воениздат, 1974. – 239 с.

9. Абчук В.А. Справочник по исследованию операций / В.А. Абчук, Ф.А. Матвейчук, Л.П. Томашевский: под общ. ред. Ф.А. Матвейчука. – М.: Воениздат, 1979. – 368 с.

10. Словник української мови. – К., 1979. – Т. 10. – 493 с.

11. Шарій В.І. Маневрова оборона: історія розвитку, проблеми та погляди сьогодення / В.І. Шарій // Наука і оборона. – 1998. – Вип. 2. – С. 26-32.

12. Голованов А.В. Залежність успіху в бою (операції) від початкового співвідношення сил і засобів сторін та ступеня фортифікаційного обладнання смуги оборони [Електронний ресурс] / А.В. Голованов, С.П. Skorodid // Social development & Security. – 2018. – Вип. 3(5). – С. 14-25. – Режим доступу: <https://paperssds.eu/index.php/JSPSDS/article/view/43/40>(дата звернення: 11.03.2019 р.)

References

1. (2019), “Rosiy's'ko-ukrayins'kyi viys'kovyy konflikt 2014 roku” [Russian-Ukrainian military conflict in 2014], available at: www.wikipedia.org/wiki/Russian-Ukrainian_Military_Conflict_2014_year.pdf (accessed 04.03.2019).

2. (2019), “Analiz boyovykh diy v rayoni Ilovays'ka pislya vtorhennyya rosiys'kykh viys'k 24-29 serpnya 2014 roku” [Analysis of hostilities in the Ilovajsk area after the invasion of Russian troops on August 24-29, 2014], available at: www.mil.gov.ua/news/2015/10/19/analiz-illovausk--14354.pdf (accessed 04.03.2019).

3. (2019), “Analiz boyovykh diy na shkodi Ukrayiny v khodi zymovoyi kampaniyi 2014–2015 rokiv” [Analysis of combat operations in eastern Ukraine during the winter campaign 2014–2015], available at: www.mil.gov.ua/news/2015/12/23/analiz-bojovih-dij-na-shodi-ukraini-v-hodi-zimovoi-kampanii-2014%E2%80%93932015-rokiv--16785.pdf (accessed 04.03.2019).

4. Zagorka, O.M., Coretc'kyi, A.A., Pavlikovs'kyi, A.K. and Zagorka, I.O. (2011), “Metodychnyy pidkhid do obgruntuvannya parametriv obrysu Zbroynykh Syl” [Methodical approach to the substantiation of the parameters of the outline of the Armed Forces], *Sciences Works of the Central State Social-Democratic Institute I. Chernyakhovsky*, No. 1(5), pp. 19-27.

5. Mozharovs'kyi, V.M. and Zagorka, O.M. (2018), “Osnovni polozhennya metodyky vyznachennya varianta (sposobu) boyovykh diy ta skladu uhrupo-vannya viys'k (syl) dlya vidbyttya ahresiyi” [The main provisions of the method of determining the variant (method) of combat operations and the composition of the grouping of troops (forces) to reflect aggression], *Science and Defense*, No. 1, pp. 3-6.

6. Shcherbakov, E.S. (1987), “Raspredeleniye voysk po napravleniyam v usloviyakh neopredelennosti v otsenke sil protivnika” [The distribution of troops in areas under conditions of uncertainty in the evaluation of the enemy forces], *Military Thought*, No. 10, pp. 58-63.

7. Beglaryan, S.G. and Zimin, V.N. (1991), “K otsenke sootnosheniya sil” [To assess the ratio of forces], *Military Thought*, No. 5, pp. 45-51.

8. Tarakanov, K.V. (1974), “Matematika i vooruzhennaya bor'ba” [Mathematics and armed struggle], Military Publishing, Moscow, 239 p.

9. Abchuk, V.A., Matveychuk, F.A. and Tomashevsky, L.P. (1979), “Spravochnik po issledovaniyu operatsiy” [Reference book on operations research], Military Publishing, Moscow, 368 p.

10. (1979), “Slovyk ukrayins'koyi movy” [Dictionary of the Ukrainian language], Vol. 10, Kyiv, 493 p.

11. Shariy, V.I. (1998), “Manevrova oborona: istoriya rozvytku, problemy ta pohlyady s'ohodennya” [Maneuver defense: history of development, problems and views of the present], *Science and Defense*, No. 2, pp. 26-32.

12. Golovanov, A.V. and Skorodid, S.P. (2018), “Zalezhnist' uspihу v boyu (operatsiyi) vid pochatkovoho spivvidnoshennya syl i zasobiv storin ta stupenya fortyfikatsynoho obladdannya smuhy oborony” [Dependence of success in battle (operations) on the initial ratio of forces and means of parties and the degree of fortification equipment of the defense band], *Social Development & Security*, No. 3(5), pp. 14-25, available at: www.paperssds.eu/index.php/JSPSDS/article/view/43/40.pdf (accessed 11.03.2019).

Надійшла до редколегії 2.04.2019

Схвалена до друку 21.05.2019

Відомості про авторів:

Голованов Андрій Володимирович

кандидат військових наук доцент
заступник начальника кафедри
командно-штабного інституту застосування військ (сил)
Національного університету оборони
України ім. І. Черняхівського,
Київ, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6251-570X>

Information about the authors:

Andrii Golovanov

Candidate of Military Sciences Associate Professor
Deputy Chief of the Department
of the Command-and-Staff Institute of the Troops (Forces)
Combat Use National Defense University
of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy,
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-6251-570X>

Скородід Сергій Петрович

ад'юнкт

командно-штабного інституту застосування військ (сил)

Національного університету оборони

України ім. І. Черняхівського,

Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-9824-5601>

Sergii Skorodid

Doctoral Student of Department

of the Command-and-Staff Institute of the Troops (Forces)

Combat Use National Defense University

of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy,

Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-9824-5601>

ОБОСНОВАНИЕ ПОКАЗАТЕЛЯ ОЦЕНКИ ВАРИАНТОВ РАСПРЕДЕЛЕНИЯ СИЛ И СРЕДСТВ ПО НАПРАВЛЕНИЯМ В ПОЛОСЕ ОБОРОНЫ

А.В. Голованов, С.П. Скородид

В статье рассмотрен показатель оценки вариантов рационального распределения сил и средств своих войск по направлениям в полосе обороны оперативно-тактической группировки войск, приведены соображения относительно его содержания, расчета (моделирования) и дальнейшего использования в интересах оценки вариантов способа ведения оборонительной операции. В качестве показателя оценки вариантов распределения сил и средств по направлениям в полосе обороны оперативно-тактической группировки войск предложена вероятность удержания всей полосы обороны или удержания полосы обороны на направлении сосредоточения основных усилий. Показатель зависит от успеха, достигнутого на направлении сосредоточения основных усилий и другом направлении. Вероятность успеха удержания полосы обороны на каждом из определенных направлений может быть определена с помощью начального качественного соотношения сил и средств противоборствующих сторон и коэффициента степени фортификационного оборудования полосы обороны на этом направлении.

Ключевые слова: способ ведения оборонительной операции, направление сосредоточения основных усилий, другое направление, группировка войск.

JUSTIFICATION OF THE EVALUATION INDICATOR OF OPTIONS FOR DISTRIBUTION OF FORCES AND MEANS BY DIRECTIONS IN THE STREAK DEFENSE

A. Golovanov, S. Skorodid

The article describes an indicator for assessing the options for rational distribution of forces and assets of its troops in areas in the defense zone of the operational-tactical grouping of troops, provides considerations regarding its content, calculation (simulation) and further use in the interest of evaluating options for the method of defensive operations. As an indicator of the evaluation of options for the distribution of forces and assets in areas in the defense zone of the operational-tactical group of forces, the probability of retaining the entire defense line or keeping the line of defense in the direction of concentrating the main efforts is proposed. The indicator depends on the success achieved in the direction of focusing the main effort and the other direction. The probability of success of retaining the defense line in each of certain areas can be determined using the initial qualitative ratio of forces and means of the opposing sides and the degree of the degree of fortification equipment of the defense line in this direction. The determination of the probability of success in each individual direction in the defense zone makes it possible to determine the probability of success of a defensive operation as a whole in the whole strip. The authors of the article view the success in the operation as a complex event that combines elementary events that are characterized by the success of actions in certain areas in the defense zone. In order to assess success in a defensive operation, in general, indicators have been proposed that are characterized by probabilities of the occurrence of final events. Such events define "retention of the entire defense line" and "retention of the line of defense in the main direction". As an indicator of success in a defensive operation, the probability of an event that consists of two events is selected: "the retention of the entire defense line or the retention of the defense line in the main direction". The indicator proposed in the article characterizes success in the defense operation as a whole in the entire defense zone, meets the main goal of the defense and takes into account the principle of decisive concentration of efforts in the chosen direction. This indicator is representative and can be used to evaluate options for the distribution of forces and assets in areas in the defense zone.

Keywords: method of conducting a defensive operation, direction of concentration of main efforts, another direction, grouping of troops.